

Dr. Marcell Mihály:

ADVENT

**I/A/ rész folytatás: Advent gondolataiból táplálkozó és némileg az
I- IV. vasárnapok Evangéliumaira is támaszkodó
keretszerű beszédláncok**

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok
(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)
3. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
I. beszédlánc címe: Az Ige értelmezése	3
II. beszédlánc címe: Az égbolt Sarkcsillagjának iskolája	4
III. beszédlánc címe: A Krisztussal élők társasága	5
I. beszédlánc címe: „Ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlnak” (Mt 24,35).....	6
II. beszédlánc címe: Isteni követségek.....	6
III. beszédlánc címe: Mindig érintkezünk az Istennel	7
I. beszédlánc címe: Az Istent kereső ember	8
II. beszédlánc címe: Forrongásunk lelkünk szentélyében	8
III. beszédlánc címe: A templomi „Rorate”-k segítő ereje.....	9
V. beszédlánc címe: Arccal az ég felé	9
VI. beszédlánc címe: Emberhez alázkodó Isten	10
VII. beszédlánc címe: Az Istent találó ember	10
VIII. beszédlánc címe: Az életvándor útja	11
IX. beszédlánc címe: Lelkünk a Szépségek szárnyaira kél.....	11
X. beszédlánc címe: A lelki jószág útján	12
XI. beszédlánc címe: Az ég leereszkedése útján	12
XII. beszédlánc címe: Értelmünk az igazi „Fényt” keresi.....	13
I. beszédlánc címe: Az Úr vetése.....	13
II. beszédlánc címe: Az „élő szobor” kialakítása	17
III. beszédlánc címe: Keresem az Istent.....	20
IV. beszédlánc címe: Kik találnak Krisztusra? – (1956).....	21
V. beszédlánc címe: Advent a jövő előkészítője	22
VI. beszédlánc címe: Advent népe	23
VII. beszédlánc címe: Készítsük el a felnőttek karácsonyfáját	24
VIII. beszédlánc címe: Ember, mit tartasz önmagadról?	25
I. beszédlánc címe: A Krisztust váró nemzedék.....	28
II. beszédlánc címe: A Krisztust várók célja	28
III. beszédlánc címe: A Krisztust várók öröme	29

– Most az Advent gondolataiból táplálkozó és némileg a vasárnapi Evangéliumokra is támaszkodó **ke-retszerű beszédláncok** következnek.

I. beszédlánc címe: Az Ige értelmezése

Ennek a beszédláncnak az volna a hivatása, hogy kissé elmélyedve próbálja a **Szenháromság belső életének egy gondolatát** és az isteni Igének hozzánk kapcsolódó tevékenységét értelmezni. – A központ tehát a második isteni Személy, akinek az Atyához és hozzánk való kapcsolódása mindenesetre értelmezi a mi Istent vágyó adventi lelkületünket. Ebben az elgondolásban ez a beszédlánc sem marad teljesen magasba szárnyaló dogmatikai igehirdetés, hanem szigorú dogmatikai tan közlése mellett az isteni Ige értelmezése, a lélek életét mozgató hatását is szorgalmazza. – Az bizonyos, hogy az ilyen mélyreható dogmatikai tételválasztást szívesen vesznek az emelkedettebb hívő lelkek, de az sem tagadható, hogy helyes átírással az egyszerű nép lelke előtt is értékesíthető. – Lássuk most a beszédeket egyenként...

1. beszéd: **Az Isten és az Ige** (Dogmatikus beszéd: A második isteni Személy lényege)

Bev.: Hitünk legmélyebb titka a Szenháromság. Egy az Isten és három a Személy: Atya, Fiú és Szentlélek. – A természet adja az egységet, de a Személyben fennáll a háromság. – A tárgyalást a következőkben lehetne az **élő tanításra** építeni.

1. Isten létéhez jutunk – az értelemmel.

a) Ész nyomozza.

b) Értelem megtalálja.

2. Az Isten belső tartalmát közli a kinyilatkoztatás.

a) Kinyilatkoztatás szavában.

b) Ószövetségi előképek jelzik (Ábrahám angyalai, Emmánuel a Messiás).

c) Újszövetség sokszor említi (Jézus keresztsége. – Az Úr színeváltozása. – „Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30). –, „Aki engem lát, látja az Atyát is” (Jn 14,9). – „... kereszteljétek meg őket (minden népet) az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

Bef.: Legyen ez a gondolat: „Kezdetben volt az ige...” (Jn 1,1)...

2. beszéd: **A világ és az Ige** (Dogmatikus beszéd: A teremtő Ige)

Bev.: Kezdjük azzal a gondolattal, amelyet János apostol így fejez ki: „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – Majd folytathatjuk így: otthont adott tehát az isteni Ige, hogy vele élhessen a föld embere.

1. Az Isten teremtette világ átfutó hazánk.

a) Az Isten teremt. – Ő adja a világot. De ez is azt jelenti: az Isten a Teremtő.

b) Az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek tulajdonított „megosztott munka” (teremtés, megváltás, megszentelés) tevékenység és nem az Isten egységének megbontása.

2. Az Úr Egyszülöttje az örök boldogságot hozó várva várt.

a) Isten ígérete. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé...” (1Móz. 3,15). „...benned nyer áldást a föld minden nemzetsége” (1Móz.12,3). „Profétát támaszt néked az Úr, a te Istened a te saját nemzetségedből” (5Móz. 18,15). „El nem vétetik a fejedelmi pálca Judától, sem a vezér az ő ágyékától, míg el nem jő az Elküldendő, az, akire a népek várnak” (1Móz.49.10).

b) Ember várta.

c) Életét emberként köztünk élte.

Bef.: Ez az adventi lélek egyéni életünknek is szent adventje.

3. beszéd: **Az ember és az Ige** (Dogmatikus beszéd: A véges és a Végtelen kapcsolata)

Bev.: „Az Ige testté lett...” (Jn 1,14). Így azután az emberi természetet felvett Ige földi élettapasztalatainak keretébe esik.

1. Megváltóként jött az Ige.

- a) „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...” (Jn 3,16).
 b) „Engedelmeskedett mindhalálig... a kereszthalálig” (Fil.2,8).

2. Örök életfakasztónkká lett az isteni Ige.

- a) A világ értelmezésében (ez a tanítása).
 b) Az emberi élet értelmezésében (az emberi élet megemlése).
 c) Az ember és Isten kapcsolatának istenivé teremtésével (ez az isteni természet adományozása).
 „Így váltotta be nekünk a legnagyobb és legszebb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2 Pét. 1,4).

Bef.: Jézus Krisztus élete az isteni Ige embert irányító, megváltó, „hazavezető” isteni jóság kiáradása.

4. beszéd: Az élet és az Ige (Dogmatikus beszéd: Az Ige életszolgálata)

Bev.: Legyen az a kérdés, hogy hogyan rendezhető be a leghelyesebben az ember élete? – Kérdezzük az evangéliumi ifjúval: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16). – Targyalásunk adja meg a feleletet.

1. Mindig az Igére hallgassunk a földi életben.

- a) Felfigyelünk szavára...
 b) Tevékenykedünk szavai nyomán...

2. Biztosan törtetünk az Ige útjain az örök életbe.

- a) Onnét indít az Isten.
 b) Oda segít a Mester.

Bef.: Aki így él, ahhoz valóban elérkezett az Isten. – Ő pedig elérkezett az Istenhez. Mégpedig a földön és örök életben egyaránt.

*

II. beszédlánc címe: Az égbolt Sarkcsillagjának iskolája

Ez a beszédlánc jelképes alakban arra akar figyelmeztetni, hogy egész emberi életünk Sarkcsillaga: a mi Urunk Jézus Krisztus. – Bár az alakot tekintve látszólag költői területen mozog, mégis ez az igazság, hogy kemény logikával akarná igazolni, hogy az ember élete nem kapaszkodhat a földhöz, nem silányulhat le az élvezethez, nem elégítheti ki a kultúresztétikai csak természetes erkölcs a társadalom szolgálatában, hanem bele kell kapcsolódnia **az örök Sarkcsillag életsodrásába**. – Ennek az isteni függésnek a megtalálása az igazi isteni élet felé hajlás megindulása. Így tehát arról lehetne szó, hogy nevelődünk az **adventi beteljesülés** szent igazságaihoz. –Lássuk most a beszédeket egyenként...

1. beszéd: Az örök „Sarkcsillag” fényeskedése (Dogmatikus beszéd: Isten a világ központja)

Bev.: Adja azt a gondolatot, hogy a természet élő központjának pislákoló fényét adják a csillagok. – De ennek a mérhetetlen világnak minden paránya a Sarkcsillag körül mozog... És ez a jel –az emberi értelemnek! Jele pedig annak, hogy az egész mindenség – az örök Sarkcsillagtól függően éli életét.

1. A „Sarkcsillag” fényeskedése a világmindenség Fénye.

- a) Maga az Isten – a fények Fénye.
 b) De a világmindenség is a fényesség visszfénye.

2. De a fényesség felismerője –az értelem Isten adta ereje.

- a) Önmagát ismeri az Isten.
 b) Istent ismerik az angyalok.
 c) Istent ismerik és dicsőségét életükkel hirdetik az emberek.

Bef.: Minden világosság a világosságok Világosságától! – Még a hold és a nap viszonya is kevés (a hold a naptól kap fényt)...

2. beszéd: A „Sarkcsillag” vezette örök zarándoklás (Erkölcsei beszéd: Merre járjunk?)

Bev.: Kérdezzük, adott-e életirányt és segítő kegyelmet az ember fiának az ég Ura?

1. Természetünkben lakik az Isten felé való gravitáció.

2. Ember lelkében él az irányító erő.

Bef.: Állapítsuk meg, hogy –ezek a vándor vezető erői!

3. beszéd: **Az örök „Sarkcsillag” búvkörében**

Bev.: Állapítsuk meg, hogy egész életünk egybeforr a Mesterrel.

1. Egybeforraszt – az emberi természet.

2. Egybeforraszt – az adományozott isteni természet.

Bef.: A szőlőtő és szőlővessző példáját /Jn 15.fej./ értelmezzük...

4. beszéd: **Az örök „Sarkcsillag” örök kötelékében** (Dogmatikus beszéd: Krisztussal!)

Bev.: Kérdésünk, vajon elszakadunk-e valaha a Mestertől?

1. Hozzá megyünk – a halál útján.

2. És Vele élünk – az örök élet partján.

Bef.: Szögezze le, hogy ez a boldogságok boldogsága.

*

III. beszédlánc címe: A Krisztussal élők társasága

Ennek a beszédláncnak a tárgya: az eszkatológikus élet előkészülete és valóságos képe.

1. beszéd: **Boldogan várják az örök ítéletet** (Dogmatikus beszéd: A cél előtt)

Bev.: Haza vágyunk! – Hogyan értelmezhetjük lelkületüket?

1. Remegés helyett örvendenek.

2. Mert vágyaik beteljesednek.

Bef.: Szögezzük le, hogy az örök kapuk fénye világosodik...

2. beszéd: **Boldogan hallgatják és mintázzák a Mestert!** (Erkölcsi beszéd: Az Úr szőlőmunkásai)

Bev.: Állapítsuk meg, hogy az Úr népe az Úr környezete.

1. Mellette vannak.

2. Acélemberekké lesznek.

Bef.: És Övéi lesznek!

3. beszéd: **Boldog szolgálatban töltik napjaikat** (Erkölcsi beszéd: A tevékeny hit emberei)

Bev.: A kezdés színezza Keresztelő szt. János életét. – A tárgyalás jellemezze az Úr népét.

1. Erény-szolgálatlással készítik az Úr útját.

2. Alázat alázatával szolgálják az Úr fenségét.

Bef.: Így az Úrhoz fűződik lelkük és életük.

4. beszéd.: **Boldog birtoklásban bírják az Urat** (Dogmatikus beszéd: Az örök élet)

1. Számukra nincs „jövendő”.

2. Mert lelküket betölti az örök „jelen”.

Bef.: Leszögezhető, hogy örök boldogságuk lényege ez: együtt élnek az örök Szeretettel!

**

Most három olyan beszédláncot közlünk, amely a **legrövidebb összefoglalásban** pontozza ki a négy adventi vasárnaphoz alkalmazható gondolatokat. – Egybefonódva ugyan beszédláncokat alkot-

nak, de egyes beszédekként is elmondhatók. – Lássuk most őket egyenként.

I. beszédlánc címe: „Ég és föld elmúlik, de az én igém el nem múlnak” (Mt 24,35)

Ennek a beszédláncnak az volna a hivatása, hogy erősebben hangsúlyozza azt a gondolatot, hogy az **isteni Ige** végtelensége mellett az **isteni ige is** végnélküli érvényű az ember életében. – Tehát ez volna az erkölcsi célkitűzés: földi és örök életed boldogságát teremtsd meg ember!

1. beszéd: **Az Isten Igéje**

Bev.: Szól az Úr – az Isten tervezte és ember számára gondolta jövő hirdetésében.

1. A második isteni Személy az Ige.

2. A Mester a földre szállt Ige.

Bef.: Él-e az ember a jövő szemszögében?

2. beszéd: **A Mester igéje**

Bev.: János kérdezi Jézust: te ki vagy? És Jézus felelete?

1. Az égi kinyilatkoztatás csengő szava.

2. Az emberben kialakulva az élet valósága.

Bef.: Jézus igéje az élet alakítója.

3. beszéd: **Az „istenivé levés” módozatai**

Bev.: Keresztelő szt. János és az Úr...

1. Minden áldás és erő az Isten kegyelme.

2. De szükséges hozzá a világtól való szakadás erőfeszítése.

Bef.: János a „pusztában kiáltó” emberi ige.

4. beszéd: **Az isteni Ige és a föld embere**

Bev.: Földre szállt és mégis Isten.

1. Maga az Isten – Ő.

2. Istenivé alakít bennünket – Ő.

Bef.: Földön élt és égbe visz – istenivé teremt.

*

II. beszédlánc címe: Isteni követségek

Ennek a beszédláncnak az volna a rendeltetése, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy **az Isten állandó követségeket** küld az emberhez. – Persze a napi Evangéliumok követségi képei adják az alapot, de a mi lelkünkben kopogtató követségek szavait kell magunkra alkalmaznunk. Erről a képről többször beszéltünk és beszélünk. – De itt és így beszélve, beszédláncunk adventi előkészítővé lesz.

1. beszéd: **Az Úrnak jövődőt hirdető szava**

Bev.: Harsonázó szó csendül felénk – **a jövőről**. Ez „Isten követének” hangja (napi Evangélium)...

1. Világ végét jelzi.

2. Az emberi élet végnélküliségének teljességét hirdeti.

Bef.: Indítson ez a földön csengő hang az isteni élet megteremtésére.

2. beszéd: **A próféta követsége**

Bev.: János is ködben élve – látni akart.

1. Te ki vagy? – kérdezgette.

2. A vakok látnak – volt a felelet a kérdésre...

Bef.: Izaiás jövendölése: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz” (Iz. 35.5).

3. beszéd: **Zsidók követsége**

Bev.: A főpapság hivatalos egyháza is megszólal... Kérdez...

1. János kilétét kérdezi...

2. De Jézust ismerteti...

Bef.: „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36).

4. beszéd: **Ismét az Úr szava...**

Bev.: „Akkor elhangzott az Úr szava Jánoshoz, Zakariás fiához...” (Lk 3,2).

1. Jánost küldi az Úr előhírnökének.

2. Hogy Jézust azután befogadják a tisztaszívűek.

Bef.: És szól a küldött szava mihozzánk is! –Mi is készítsük lélekszentélyünket Jézus otthonává!

*

III. beszédlánc címe: Mindig érintkezünk az Istennel

Ez a beszédlánc azt akarja érzékíteni, hogy örömmel döbbenjünk arra, hogy nincs olyan adventünk, amely teljesen elszakít Istentől. – Az élet törhetetlen igazság. Tőle jöttünk, Feléje törünk. – Sőt követségeink útján ez az imák és sóhajok tartalmában is szintén Feléje fordulás. Majdnem azt mondom: ezek is hozzávezető eszközök... Végül is olyan isteni zarándokok vagyunk, akik Urunkra, Atyánkra bukkanunk!

1. beszéd: **Égből földre – és földről égbe**

Bev.: Kérdezi az ember: mi az emberi elindulás célja?

1. Küldettünk.

Ég Ura küldött (ez a lélekteremtés!).

2. Hogy hazataláljunk!

Ég Ura hazavár! (ez az Isten túlradó szeretetének kegye).

Bef.: **Csak** mi vagyunk vég-nélküliek (ez az ember nagy értéke).

2. beszéd: **Követek a földön**

Bev.: Te vagy-e Messiás?...

1. János is követ és követeket küld.

2. Jézus a követek Követe és követeket fogad.

Bef.: Én vagyok az Izaiás jelölte Követ...

3. beszéd: **Embernyi emberek – isteni zarándokok**

Bev.: Az Úr jövetelét várták... A pusztában prédikálóban is ezt keresték...

1. Bizonytalan az útunk...

2. Azért igényelt Vezérünk.

Bef.: Már látják és hallják!

4. beszéd: **Tiberiusok vagyunk, akiknek életében születik az Úr...**

Bev.: Istenember születése történelmi tény. –De az **isteni** ember születése lelki igény.

1. Bennünk is megszülethet az isteni ember.

2. Ha hozzákészülődik a földi ember...

Bef.: Bennünk él és mi Őbenne! –Az élet eredménye ez: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt és hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

* *

Most azután olyan beszédláncok következnek, amelyek csak főpontokban jelzik a tárgyalási anyagot.

I. beszédlánc címe: Az Istent kereső ember

1. beszéd: Mire való a „békés emberek” felzavarása?

1. Megrázzák a lelket.
2. Isten felé indítják az embereket.

2. beszéd: Az Istent keresők kérdései

1. Te vagy-e az Isten? (anyag, anyagi élet, öröm stb.)
2. Személy vagy-e Isten? (az élő Tudat!?)

3. beszéd: Az Istentől távolesők „kihatásai”

1. Csak ésszel keresik.
2. Élettel nem közelítik.

4. beszéd: A megtalálásnak feltételei

1. A hegyek ledöntessenek...
2. A völgyek betöltessenek...

*

II. beszédlánc címe: Forrongásunk lelkünk szentélyében

1. beszéd: Az egek erei megindulnak

1. Lelkünk égboltja omladozik.
2. De az égi Atya tüze felvillan.

2. beszéd: Kutató kérdések születnek

1. Örök kísérőnk a „miért?”
2. Életünket is kíséri a „miért?”

3. beszéd: Az otthonunkban Isten arcvonásai elködösödnek

1. Sok munkánk ködbe vonja az Istent.
2. Lelki erőfeszítésünk közelünkbe vonja az Istent.

4. beszéd: Életalakító munkád révén kivilágosodnak a ködök

1. Ha áttörjük az anyagiasság rétegét.
2. Akkor megtaláljuk a szellemiek csodavilágát.

III. beszédlánc címe: A templomi „Rorate”-k segítő ereje

1. beszéd: Ők – lelki zavarok csillapítói

1. Ha életünkben viharok dúlnak.
2. Templom „Rorate”-jában elcsendesednek.

2. beszéd: Ők – a tanácstalanok tanácsadói

1. Hallgasd csak az Isten szavát.
2. Megtalálsz az Isten Fiát.

3. beszéd: Ők – a messzejárók hazasegítői

1. Ködös december.
2. Imbolygó templomfény.

4. beszéd: Ők – a virrasztók diadalhoz juttatói

1. Virrasztó lelkek ajándéka.
2. A földreszállt Istenember feltalálása.

IV. beszédlánc címe: A lélek „Rorate”-ja

1. beszéd: Hazavágyódásunk idején

1. Égi harmatot kérünk.
2. Hogy tavaszi fakadást nyerjünk.

2. beszéd: Hazavágyódásunk kísérő keresése

1. Gyenge a mi erőfeszítésünk.
2. Erőnk lenne égi Vezérünk.

3. beszéd.: Hazavágyódásunk első lépése

1. Tisztuljon a lélek.
2. Hogy Istenhez szálljon az élet.

4. beszéd: Hazavágyódásunk beteljesedése

1. Találkozás az éggel – Mesterünkben.
2. Találkozás a Mesterrel – égi Atyánk közelében.

V. beszédlánc címe: Arccal az ég felé

1. beszéd: Az égzengések idején

1. A veszélyek az ég felé fordítanak.

2. Az áldást várások az ég felé irányítanak.

2. beszéd: **Az Isten követének keresése idején**

1. Földön – az „ég emberei” között.
2. Égben – „Isten szentjei” között.

3. beszéd: **Az Úr ösvényeinek előkészítése idején**

1. Utat készítünk – az ég Urának.
2. Egekből várjuk – az egek Urát.

4. beszéd: **Az „Úr meglátásának” idején**

1. Földi „Gyermek” a Küldött.
2. Égi „Szabadító” a betlehemi Kisded.

*

VI. beszédlánc címe: Emberhez alázkodó Isten

1. beszéd: **Ő és én (Teremtő – teremtmény)**

1. Teremtőm és célo m.
2. Teremtmény és fiú.

2. beszéd: **Én és Ő (bűnbeesés és Megváltó)**

1. Eltaszító gőgösség.
2. Leereszkedő Szeretet.

3. beszéd: **Ő és én**

1. Isten Egyszülöttje – Megváltó.
2. „Isten gyermeke” – megváltott.

4. beszéd: **„Én ” és „Ő” – boldogító találkozá sa (időben született öröktől Egyszülött)**

1. Földi Betlehem (Ő „születik”)
2. Égi Betlehem („én születek!”)

*

VII. beszédlánc címe: Az Istent találó ember

1. beszéd: **Az egek megrendülésében**

1. A természet erőinek megborulását látom.
2. Az ég Urának erejét csodálom.

2. beszéd: **A csodákat tevő Mesterben**

Bev.: A természeti törvények ereje.

1. Látnak a vakok.
2. Táncolnak a sánták.

Bef.: Itt az Isten.

3. beszéd: **Az „erős ember” közelségében**

1. Az erős ember az Isten követe.
2. Isten követe Isten közelsége.

4. beszéd: **A megtisztulás kegyelemfénvében**

1. Távol a bűn.
2. Közel az Isten.

*

VIII. beszédlánc címe: Az életvándor útja

1. beszéd: **A vándor élethídja**

1. Innen.
2. Oda.

2. beszéd: **A vándorvezetők útkeresése**

1. Kísérővel menjünk.
2. De kísérőket keresünk.

3. beszéd: **Az Úr felé haladók kötelessége**

1. Kevés földi teherrel járjunk.
2. Sok erénnyel gazdagodjunk.

4. beszéd: **A „vándoreMBER” látomása**

1. Látja a Szabadítót – ember formában.
2. Bírja a Szabadítót – örök Üdvözítő formában.

*

IX. beszédlánc címe: Lelkünk a Szépségek szárnyaira kél

1. beszéd: **A fenséges tragédiák útján**

1. Megragad a fenséges.
2. Még akkor is, ha rémséges.

2. beszéd: **Zúgó vizek és csendes pusztaságok útján**

1. Emel az ütemezése.
2. Végtelenhez segít a horizont tágulása.

3. beszéd: **A hangok melódiái útján**

1. A szép dalok Istenhez vezetnek.
2. Égi karok Istent dicsőítenek.

4. beszéd: **Az egek feltárulása útján**

1. Látjuk az égbolt gyönyörűségét.
2. Vágyjuk az égbolt égi Urát.

*

X. beszédlánc címe: A lelki jóság útján1. beszéd: **A jóság fenségének észlelése**

1. Az élet egyensúlya.
2. A halál nyugalma.

2. beszéd: **A földi jóság győzedelmeskedésének útján**

1. Győz a gonoszság fölött.
2. Győz az anyagiak fölött.

3. beszéd: **A földi jóságnak személyekkel való találkozása**

1. Találkozás a jó emberrel.
2. Találkozás az Istennel.

4. beszéd: **Az égi Jóság megismerése útján**

1. Jónás próféta gondja.
2. Isten jóságának himnusza.

*

XI. beszédlánc címe: Az ég leereszkedése útján1. beszéd: **Initium sapientia –timor Domini**

1. Rettteg az ember.
2. De Istenhez siet az ember.

2. beszéd: **A bölcsesség erősbödése – a keresés útján**

1. Keresem a bölcséket.
2. Hogy találjam a bölcsességet.

3. beszéd: **A bölcsesség érvényesítése – a helyes önfegyelmzés útján**

1. Az ösztönök feletti uralom.
2. A lelkiekkel gyakorolt uralom.

4. beszéd: **A bölcsesség birtoklása – a szabadító Ige megérkezése útján**

1. Birtoklom az Istent.
2. Mert földre szállt az Isten.

*

XII. beszédlánc címe: **Értelmünk az igazi „Fényt” keresi**

1. beszéd: **Az életcélunk ködében**

1. Egyszerűek „bizonytalankodnak”.
2. Tudósaink sokszor éjszakába jutnak.

2. beszéd: **A Vezetőnk személyében**

1. De keressük a Vezetőt.
2. Hogy fényt dobjon mireánk.

3. beszéd: **A saját életünk alakításában**

1. Ha életünk isteni.
2. Értjük mi az Istent.

4. beszéd: **A történelem sodrában**

1. Népek kerestek és találtak.
2. Mi is keressünk és találjunk!

* *

Most három jelképes beszédlánc következik. Ezeket azért közlöm, hogy utat mutassak arra is, hogy miképpen lehetne **jelképek** és **megszemélyesített** tárgyak ismertetésével – **Krisztus örök példáját követve!** – beszédláncokat keresni és találni. – Itt a **vetés**, a **véső** és az **állomások** jelképeit fogjuk megeleveníteni.

I. beszédlánc címe: **Az Úr vetése**

Ennek a beszédláncnak általános tárgya lenne –Az Úr lélekvetésének biztos kalászba szökkenése. A célja pedig az, hogy erősítse bennünk ennek az életszendülésnek kiteljesülését. **Itt a jelkép: a vetés.**

1. beszéd: **A távolbalátás ereje** (Erkölcsei beszéd: A lélek megrezdülései)

Bev.: Mikor **Spencer**, a híres bölcselő elé meredt a kérdés: vajon véges-e a világ és vajon van-e Végtelen, akkor azt felelte: ha van egy parányi virágszirom, akkor van Végtelen. Mert vagy ez maga az, vagy a kívülről való – Végtelen teremtette. Egyszerű ok: mert magától semmi sincsen. – Amikor mi az embervilágot vizsgáljuk, akkor ugyancsak azt kérdezzük: van-e ennek a **belső életnek** lendítő hatalma és célbafuttató Ura, mert enélkül értelmetlennek látszik az egész léte és története. Így is kérdezhetnénk: föld terméke, vagy égi Atya vetése-e az emberiség rengő búzatáblája? – Istenatyánk mai Evangéliuma megadja a feleletet három pontban. – Mit ébreszt bennünk?

1. Felfigyelés: a lélek ébredésének első mozzanata.

a) Az egész nagy világ – a véges világról beszél. Fejlődő világunk szerteveséseken indul... De az anyagiak széthullása nem az emberi élet letörésének alapozása, hanem az ember megemelésének fölcsillantása. – Az Úr ugyanis örök Igével szól hozzánk, amelyeket így jellemez: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mt 24,35). – A földiek tehát múlandók, de az égiek maradandók.

b) Az ember kis világának végnélküli életéről beszél. „Aki eszi az én testemet s issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55). – Tehát nemcsak az isteni ige szava, hanem maga az isteni ígét halló, befogadó is végnélküli érték.

2. Vágyakozás a felébredt lélek megrezdülése.

De ki figyel fel erre a megvillanó képre?

a) Akarva, nem akarva **minden ember**. Még az ellentétes elméletek hívei is. Mert üressé válik az

élet, ha a sírgödör a végső záró mozzanat. – Ezért előttünk is felködlik a kérdés: mi lesz az élet jövője?...

b) Azután erős benyomással pecsételődik a kereső és Isten szerint élni akarók lelkére. – Boldog, aki elmondhatja: „Mert minden rendeletét szem előtt tartottam, igaz ítéleteit magamtól el nem távolítottam” (Zsolt. 17,23). – Ezek ilyen látás mellett **vágyakozó emberek** lesznek. Mégpedig ez a lélekország lesz igényük, amelyben Istennel élhet az ember. Olyan igénye, hogy szinte kicsordul a lelkéből: „Szeretnék megszabadulni, hogy Krisztussal legyek...” (Fil. 1,23). De ezt sem úgy képzelem, hogy feloszlik a semmivé levés elmerülésébe, hanem úgy, hogy egybefogja az egész életet és végérvényre juttat minden magasabb rendű életcsirát – a személyes fennmaradás és Istennel élés fenségében. „Az én Istenem Jézus Krisztus által a dicsőségben kielégít majd gazdagsága szerint mindennel...” (Fil. 4,19). – Ez a vágyakozás hozza „haza” a messzejárókat is.

3. Törtetésre hangolódás a lélek ütemezése.

Az élet ilyen értékére való **felfigyelés** és **vágyakozás** nem marad merev értelmi tudomásulvétel, vagy érzelmi áhítózás. Az Írás így jellemzi az első kettőt: „Úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem, amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez” (Zsolt. 41,2). – De azután **tevékeny munkára** serkenti. Sőt olyan tevékenységre akarja hangolni, amelynek eredője: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal.2,20).

a) Így tehát törtetésre indít. Mindenkit! Hitelent és hívőt egyaránt! Egyik a földiekre korlátozza, a másik végnélküli távlatokra szélesíti igényeit és munkaterületét. Egyik földiesen horizontlátó, a másik égien a Végtelent remélő. – De a földiek igényese is sokszor kevésnek találja az anyagi világot és belevágyódik oda, ahol ezt a szöveget olvassuk: „Ez az Úr kapuja, az igazak belépnek rajta...” (Zsolt 117,20).

b) Majd azután állandó tökéletesítésre serkent. – Szól lelkünkben az Úr: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). De ezt úgy kell értelmezni, hogy állandó munkára késztet az isteni kegyelem ereje. – Éreznem kell, hogy magam vagyok magam „teremtője”. Nem a megindulásban, hanem a **további dolgozásban** (művészi!). De itt is az isteni kegyelem lélekkincse az az „anyag”, amellyel dolgozom és amely életemet az isteni magaslatra lendíti. De ez azután igazi és végnélkülien értékes lelki munka.

Bef.: Valójában látható-e ez az előretörés? – Így is kérdezhetném: látható-e az Isten életvezetésének ilyen zsendülése? – **Felületes szemlélettel**: nem! De ne felejtsd! A búzatábla növekedését sem látod, de zöldellő pompájú, majd sárguló aranyringása mégis eléd robban... Lélekfigyeléssel: igen! Az emberek és az emberiség mindig előbbre jut. Valami **szebb** alakul ki belőlük. Még nehézségeik, bajaik ellenére is. – A vetés zsendül, kalászba szökken, megérik és csűrbe gyűjtik. És az „Isten vetésének”, az emberéletnek nem ez a boldogító reménye? Nem mondja-e gyönyörű hasonlatban mindezeket az Úr? „...a búzat pedig gyűjtésük csűrömbé” (Mt 13,30). Azt pedig tudni kell, hogy mi vagyunk az Úr gabonája!

2. beszéd: **A nagyot akarók látomásai** (Erkölcsi beszéd: Az Úr vetésének érvényét látók)

Bev.: Akik az anyagi élet szűk „ketrecében” élnek, azok vágyó kereséssel keresik: vajon jelentkezik-e már Isten közelségének rügyfakadása? Jön-e az „élettavas” az „élettel” után?... Tulajdonképpen erre a kérdésre felel János tanítványainak a Jordánnál tanító názáreti Jézus. – Ne szavakat, hanem **életjelenségeket** keress ember, és **látomásaid** megadják majd a helyes feleletet. Ne feledd: **a szavak vitákat szülnek, a tettek életet fakasztanak**. – Mit lát János környezete Jézus közelségében?

1. Látta – Izaiás jövendölésének teljesülését.

a) Látása – Izaiás próféta jövendölésének valóra válása: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz” (Iz. 35,5). Ezért veszi ajkára e szent szöveget a Mester is, mikor életének értelmezését adja a kérdezőknek: „Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak föltámadnak, a szegényeknek pedig az evangéliumot hirdetik” (Mt 11,5).

b) A mostani „vakok”, „süketek” **életváltózt** élnek. Az első a **bűnbánat** útja. Erre int a próféta, de erre int a Mester is. „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2)... „Teremtétek tehát a bűnbánat méltó gyümölcsét!” (Mt 3,8). – A második a **megtérés** útja. Mesterünk hív reá! „Mondom nektek: Éppen így örülnek majd Isten angyalai egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre” (Lk 15,7). – Apostola is erre buzdít: „Vagy semmibe sem veszed Isten végtelen jószágát, türelmét és elnézését? Nem szívleled meg, hogy Isten kegyessége bün-

bánatra indít?” (Róm. 2,4). – A harmadik a **megvilágosodás** kegyelme. Ez már olyan lélekfény nyerés, amely a **helyes életlátás** kegyelmét biztosítja. Azért mondja a Zsoltáros: „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza életemet: kitől kellene remegnem?” (Zsolt. 26,2). Sőt ezt a fényt ünnepli az apostol is mondván: „Ez most Üdvözítőnk, Krisztus Jézus megjelenése által nyilvánvalóvá is lett: Ő legyőzte a halált, s az evangélium által fölragyogtatta a halhatatlan életet” (2Tim. 1,10).

2. Látja az embernek Jézushoz fűződését.

De mi ennek az alapja? – Két tény.

a) Az első az, hogy a Mester az Isten életútját jelzi... Lényege: lemondás és áldozat. Az áldozatunk elfogadásáért így fohászunk: „Mint kosokból, bikákból és ezernyi kövér bárányból álló égőáldozat, **olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk**, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40). – A lemondó életet pedig Mesterünk parancsából örömmel fogadjuk, mert jól tudjuk: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztyét és kövessen engem” (Mt 16,24). – Eredménye: az erős ember!

b) A második tény pedig ez: boldogságot biztosító élettartalom. Gondolj a nyolc boldogság tanítására! – Kik a boldogok? Azok, akik alázatos lélekkel hódolnak. Akik egyszerűek... Akik szelídek... Akik békességesek... Röviden: akik Krisztus tanítása szerint élnek... Talán így is igaz: azok a boldogok, akikben elcsendesedett a „lélek Genezáret tavának” belső hullámverése... Ezek pedig azért boldogok, mert Krisztuséi lettek. Ezt állítja az apostol is, mondván: „Hova tűnt a lelkesedésetek? Állítom, hogy ha módotokban lett volna, szemeteket kivájtátok volna s adtátok volna nekem ” (Gal. 4,15)

Bef.: Végezetül kérdem: mit lát a földön az emberek nemzedéke? Hogyan nézi az Úr vetését? A valóságos vidéket és a lélek világát?... A köznapi látó a földet, rétet, állatokat, embereket. A tudós meg az élet törvényeit és kényszerítő erőit is észleli. Ámde **a lélek szárnyaló népe**, ez a „csodanép” pedig **víziókat** lát, magas életszférába vágyakozik és ott találja élete igazi boldogságát. – Az első megállapít és használ, – a másik elragadtatik és boldogságra talál... Ez találta meg a mennyek országát és az Úr lélekvetésének kalászba szökkenését.

3. beszéd: A nekilendülés élethangja (Erkölcsi beszéd: Az **életté** lett Evangélium)

Bev.: Mi a hang? – Még ha a „**pusztába kiáltó is**”, akkor is levegő hullámmás és gondolatközvetítés. De **igazi hang** az isteni hang, amely tanít és isteni életet teremt. Olyant, amely magával sodor minden közelébe kerülőt. Nem a **beszélőt**, hanem az élő **Jánost** illeti vasárnapi Evangéliumban a Mester dicsérete. – Vajon hol jár ez a nemzedék, amely tanítója minden embernek?

1. Az áldozatosan elszegényedő – életpusztában.

Emberek eltűnve élnek a nagy embertömegben. De nem cseppenként a tengerben. Életünk **személyes és különálló** és a közösséget is magával ragadó.

a) Az igazi ember „eleven mag” a televényben. Az **egyéni érték** kincsét hordozzák. Talentumok birtokosai. A jövő reményét birtokolják. Róluk szól az Írás szava: „Megáldalak s megsokasítom ivadéodat, mint az ég csillagait s mint a tengerpart fővenyét: ivadékod fogja bírni ellenségeinek kapuit” (1Móz. 22,17). – Sőt Isten ígérete állítja, hogy életük jövője biztató és reményteljes. „Kezet adok reá: a gonosznak nincsen mentsége, az igazak ivadéka azonban menekszik” (Péld. 11,21).

b) Az igazi ember élő ember az élet magányában. Nem befejezett, hanem tevékenyen gazdagodó. – De valóságban bontakozó és Isten terve szerint **alakuló**. – Talán mások nem észlelik, sőt ezt az életutat inkább hibának látják; sőt ítélik, ahelyett, hogy magukkal törődnének. „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében pedig nem veszed észre a gerendát?” (Lk 6,41). – De az életmagány embere ismeri értékeit. Ő senki más, mint Isten sáfára. Igényli is és csak ezt: „Úgy tekintsenek minket, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak megbízottjait” (1Kor. 4,1). – Túlzásba ne essék önértékelésében. „Aki beképzeli magát, hogy valami, holott semmi, önmagának árt” (Gal. 6,3). – Viszont legyen biztos abban, hogy értékeli és szeretettjeinek számában nyilvántartja az Üdvözítő. „Hallottam a megjelöltek számát is: száznegyvennégyezren voltak Izrael fiainak valamennyi törzséből” (Jel. 7,4).

2. Az áldozatosan dolgozó életszentélyekben.

Életkörök szolgája az ember. Egyén és személy, de a közösségnek ihletett szolgája. Közösségi keretünk legszentebben és legszűkebben indul – egészen az emberiség egyeteméig tágul.

a) Család... Ez a legszentebb, amely a legnagyobb gondozást igényli. „A bölcs nő felépíti házat”

(Péld. 14,1). – Az igaz ember pedig szereti és áldozattal szolgálja családját. „Szeresse tehát mind-egyiktek feleségét, akárcsak önmagát, az asszony meg tisztelje férjét” (Ef. 5,33).

b) Baráti kör... Ez az emberi szolidaritás együttese. „Ne állj bosszút s ne emlékezzél meg polgártársaid igazságtalanságáról: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat...” (3Móz. 19,18).

c) Isten háza... Ide megy az ember, hol Istent imádjón. „Én azonban nagy irgalmadban bízva, bemehetek hajlékodbá; Irántad való félelemből leborulhatok szent templomod előtt” (Zsolt. 5,8). – De ide megy, hogy az égi Atyát dicsőíthesse. „Mily boldogok, Uram, kik házadban lakhatnak, Téged örökkön örökké magasztalhatnak!” (Zsolt. 82,5). – De végül ide megy, hogy az isteni ígét hallgathassa és az apostol mintájára szóval vagy étellel Isten ígétét hirdethesse. Ez már a lelki szolgálat szent világa. Ezt kérde tőlünk az apostol: „Te azonban maradj mindig meggondolt, viseld el a bajokat, lásd el az ígehirdető munkáját, teljesítsd a szolgálatodat” (2Tim. 4,5).

Bef.: De vajon hallhatók-e beszédek szavai? Nem! Ezeknek a szólóknak élete fényvető sugárzás. Ők isteni kincseket hordoznak, áldozatosan osztanak, és így életnapként isteni embereket nevelnek. Ezeknek élete felé gravitál a mi életünk, és ez a gravitáció az Istenhez segít.

4. beszéd: Az Üdvözítővel való találkozás (Erkölcsi beszéd: Mikor fogadja lelkünk az Urat?)

Bev.: Évek sora és évezredek egybeforrása után hirdeti meg az Írás a Messiás idejének elérézését és követének kopogtatását. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). „Nagyobb leszen ez új háznak dicsősége az elsónél, úgymond a seregek Ura” (Agg. 2,10). – És a mi életünkben mikor jön el az idők teljessége?

1. Ha a követek jelentkezését észleljük.

Kik és mik ezek?

a) A „világosság” szavai. – Ezek az Isten ígéi, amelyeket hirdetőktől hallunk, vagy Isten ihletéséből lélekben csendülnek. – A beszélő követek Isten követei... Egyházunk igénytelen pásztorai... (sz. Ferencek, Agáták, De Paul sz. Vincék...). De Istennek „fényes csillagai”. – „Az igazak felvillannak és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovaharapózik” (Bölcs. 3,7). – Önmagunk életében „viruló ággá” változunk, olyanná, akiről azt mondja az Írás: „Ki gazdagságában bizik, elbukik, az igazak pedig virulnak, mint a friss lomb” (Péld. 11,28). Sőt az is boldogságuk, hogy így beszél róluk az Úr ígéje: „Az igazak azonban örökké élnek, és jutalmuk az Úrnál vagon” (Bölcs. 5,16).

b) A „világosság” fényereje –valójában azt adja, hogy másképpen látunk, mint régen... Ilyen lesz ítékezésünk: az anyagi világ is gyönyörű Isten vetületében, de a szellemi világ – örök boldogság Isten szeretetében. – Mintha azt a fénycsóvát vetné Istenre és emberre ez a látás, amely világossá teszi előttünk ezt a boldogító tudást: az Isten és ember egybetartozik. Természetes, hogy ennek valósága akkor teljeseedik, ha életünket a követek tanítása szerint alakítjuk, ha eltemetünk minden anyagit és bűnöst és végül feltámasztunk minden ősi, Istentől hozott, vagy otthontól vett készségeket és élményeket. – Végül pedig birtokoljuk és értékesítjük az Isten természetfeletti kegyelmét. Így: öröm az élet, mert gazdag a lélek.

2. Ha átalakított életünket áldozatos szolgálatra rendeljük.

Miképpen tudjuk ezt megvalósítani?

a) Nem zárkózunk magunkba. Nem élünk egyedül, hanem emberi közösségben. Ezért mondja a Mester: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34). – Ez a szeretet azután az Úr vetésének „zsendítő napsugara” leszen, mert embertestvéreink életében is kifakasztja a lélek tavaszi hajtásait.

b) Másoknak szórunk. Ez már fokozása az elzárkózás helyetti kitarulásnak, mert egyenesen ad abból, amit Isten adott. – Az Isten a sugárzó Szóró. Ember fia is kövesse az égi Atyát! Isten mindent adó, sőt még Egyszülöttjét is küldő. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ha mármost az ember sokat ad, akkor sok lélekben gyűjtve gyűjtja fel az élet és Isten szeretetlángját. – Vizsgáld meg magad ember! Vajon miért nem találsz az Istent és a lélek vezetésének zsendülését? Nem lehetetlen, hogy azért, mert **nem vagy** a lelkiek szorgalmazója és áldozatos.

Bef.: Isten országa a lelkünk, Isten háza lélekszentségünk és Istenhez fűződésünk kiteljesülése boldog életünk. De ez végül is mit jelent? Kifejlődött, életté fakadt lelkünkben az Úr vetése, tavasszá bontakozott a földi paradicsom „embernépe”, mert az az „életvetés” a szeretet fénysugarából táplál-

kozva beleérik az Isten országába.

*

II. beszédlánc címe: Az „élő szobor” kialakítása

Ez a beszédlánc azt akarná jelképesen magyarázni, hogy milyen „isteni véső” és „emberi vésés” együttese teremti meg az Isten „élő szobrát”, az isteni ember valóságos alakját. A főgondolat az létszen: dolgozik az alapvetésen az Isten, és tevékeny munkára serkenve valósággá, létté alakít az ember. – Itt a jelkép: a „véső”.

1. beszéd: **Az Isten vésőjének műve** (Erkölcsei beszéd: Az Isten akarása)

Bev.: Isten szava – teremtő erő. Amit akar, az van. Ezért mondja az Írás szava: „Mert az ő szavára lettek, parancsára létrejöttek. Félje az Urat az egész föld, remegjen előtte a földkerekség minden lakója” (Zsolt. 32,8-9). Elemi tapasztalatunk, hogy a „nagytermészet” állandóan hódol; csak az ember számára **szabad lehetőség** a behódolás, vagy egyéni útjárás... De az Isten mindenki számára **teremtő véssóvel** véste teremtményeibe döntő akaratát. – Hogyan?

1. Természetünkbe véste igéjét.

Most már nem az „élettelen természet” érdekel, hanem az ember, akit külön értelmi, akaratú kegyel áldott és küldött az Isten. Az az ember, kihez így szólhatott a prófétán át az Úr: „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). – De az az ember érdekel, aki ezen a tapasztalaton felül a következőket is észlelheti.

a) Láthatja önmagán Isten akaratát... Természetében az Isten képe. „Meg is teremté Isten az embert, a maga képére, Isten képére teremtette férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). – Isten szavára – Isten lekötöttje. „...A paradicsom minden fájáról ehetel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod” (1Móz. 2,17).

b) Észlelheti magában az Isten adta életcélját. A lélek szava állandóan ösztökél – a tökéletesedésre. Csak a hazug tudná ezt letagadni. Azért mondja az apostol: „Ne hazudjatok egymásnak! Vessétek le a régi ember szokásaival együtt és öltsetek föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,9-10). – Az egész életben nincs nyugtunk, hanem mindig többet és többet akarunk... Testi... lelki... szellemi téren. Csak a végnélküli vonalra emelés boldogít. – És honnét van ez így? Belém véste ezt az Isten! De ez minden? Nem! Mások segítése is parancsom! De Isten dicsőítése mindenkifeletti! – Íme! Ezt is belém véste az Isten!

c) Követhetem irányító, természetes parancsát, vagy szembeszállva járhatom a magam útját... Szava így cseng: „Ne tegyetek hozzá semmit se ahhoz az ígéhez, amelyet hozzátok intézek, se el ne vegyetek belőle: tartsátok meg az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, amelyeket parancsolok néktek” (5Móz. 4,2). – Majd így is int mondván: „Az Urat, a ti Isteneteket kövessétek, őt féljétek, az ő parancsolatait tartsátok, az ő szavára hallgassatok, őneki szolgáljatok s öhozzá ragaszkodjatok” (5Móz. 13,4). Irányítani akarnak és kényszeríteni tudnak. Íme! Ezt is belevéste lelkembe az Úr!

2. Kőtáblákra véste követelményét!

De személyes szava is kőtáblára véssve jelent meg!

a) Mózes hozta a Sinai hegyen. Isten küldötte és Mózes közvetítette. A magasságban Isten sugallta, és Mózes a magasságból népének hozta. „Az egész nép hallotta a mennydörgéseket és a harsonzengést, látta a lángokat s a füstölgő hegyet s megrettenve s a félelemtől rettegve megállva a távolban és mondá Mózesnek: Te szólj hozzánk s meghallgatjuk, ne az Úr szóljon hozzánk, hogy meg ne találjunk halni” (2Móz. 20,18-19).

b) Hogy az emberiség tartsa az élet pusztaságán. De ne csak a választott nép. Nekik elsősorban adatott az isteni szó. „Mi előnye van tehát a zsidónak? S mi haszna a körülmetélésnek? Minden tekintetben sok. Először is az, hogy Isten rájuk bízta a kinyilatkoztatást” (Róm. 3,1-2). Ezért szövegét mindenki szívébe írta. Ezt hirdeti az apostol is írván: „...Elmējükbe öntöm törvényeimet, és szívükbe vésem, Istenük lesznek és ők népemmé lesznek” (Zsid. 8,10). Így tehát minden ember: mert ők is Isten fiainak fognak hívatni. „Sokan jönnek napkeletről és napnyugatról és letelepednek Ábrahám, Izsák és Jákob mellé a mennyek országában, az ország fiait pedig kivetik a külső sötétségre. Ott sírás és fog-

csikorgatás lesz” (Mt 8,11-12).

Ezeket a törvényeket azután **életté** kell változtatni!

Bef.: De nem szabad feledni: az indító **Művész** eljön, hogy felelősségre vonja az **életét dolgozó**, életképét alakító embert. –Ezt hirdeti a mai Evangélium.

2. beszéd: **Az Isten emberének műve** (Erkölcsi beszéd: A magán dolgozó ember)

Bev.: Michelangelo a sixtusi kápolnának festését úgy vállalta, hogy két évre bezárkózhatott a nagy falak közé. Eddig tanulni akart, de végül is fenségessé sikerült remekműve. – És az ember hivatása? Nem festés és mintázás, hanem **életté alakítás**. Isten képének isteni életté alakítása. Ha szobor volna a hasonlat, akkor a **vésés** volna a feladat, ha képre gondolnák, akkor a **festés** lenne a kötelesség. – Mit tesz tehát a „lélekember”?

1. Először lélekszentélybe vonul.

A jordáni próféta is a pusztában éli életét.

a) Ez az otthona... Pedig azt hihetnők, hogy az élet zaja az ember világa... Annál is inkább, mert a mi életünk az élet piacán folyik, de a valóságban a lélekszentély magányába húzódik... Maga marad az ember, de itt is vele az Isten. Azért a hangja ez: „De az Úr nevéért segítségül hívtam: Uram, szabadíts meg engem!” (Zsolt. 114,4).

b) De Jézus útja is magányt mutat... Rejtett élet... a pusztában való előkészület... Sőt még működése alatt is ezt olvassuk róla: „Miután hazaküldte őket, fölment egy hegyre, hogy egyedül imádkozzék. Késő estig maradt ott egymagában” /Mt 14,23/. –Mert van ám a magánynak csodás ereje. Itt – csendes az élet. Itt – kisebb a lélekösztön hullámozása. Itt –hallható az Isten. „Inkább kell hallgatni a bölcsek csendes szavára, mint a balgák vezérének kiabálására (Préd. 9,17). Itt – edződik a lélek.

c) Mert a magányban dolgozik a lélek... Itt – felcseng a lélek hangja, mert egyenesen igényeskedik az élet igazi vágyakozása. Itt – robban ki az ember: „Tiszta szívet teremts belém, Isten, s újítsd meg az igazi lelket bensőmben” (Zsolt. 50,12). – Ez tehát kérés – egektől. – De befelé fordulva önmagával foglalkozik a „magány embere”. Ítéli önmagát. Fékezi, erősíti – önmagát. Bontogatja – lélekszárnyait. Tökéletesíti – egyéniségét. Végül elmondhatja a tisztaságot becsülő Tóbiással: „Te tudod, Uram, hogy férfiút sohasem kívántam, és minden vágyakozástól tisztán őriztem meg lelkemet” (Tób. 3,16).

2. És lélekteremtés művén dolgozik.

A visszahúzódnak nem ellankadás és lemondás. Nekilendülés – a nagy feladatok teljesítésére. – A Jordán prófétája is alakított. Mégpedig kit?

a) Önmagát. Istentől jött, hogy istenivé legyen. – A mi hivatásunk: „**Isten emberévé**” nemesedés. Ez annyit jelent: kevés legyen bennünk az **ösztönös** ember és döntő az isteni kegyelem.

b) A hallgatósságot. Magát acélossá tenni – ez volt az első feladata. Lelkének hangja ezt kiáltotta az egek felé: „Kézemet emelem az Úrhoz, a felséges Istenhez, aki az ég és a föld” (1Móz. 14,22). – Elég-e ez a hivatásteljesítés? – A küldött másokhoz is küldetett. Ilyenné kell tennie az Isten képét. Főhivatása: Isten képe legyen más is. Ezt a feladatot vállalni kell. – És ha most magamra gondolok? ... Ilyen feladat az enyém is. Ha azután ilyen munka folyik a lelkemben és lelkemen kívül, akkor életteremtésben pereg alá egész életem.

Bef.: Michelangelo elzárkózottságának ideje megteremtette a világ egyik „halhatatlan” remekét... Ez a sixtusi kápolna... – És mi? Mit teremtünk? A végnélküli lét remekét. És ez? Az **Istenatyánk élő szentélye**.

3. beszéd: **Az Istenre figyelők felkészülése**

Bev.: Isten felénk forduló szavát így fejezi ki a Példabeszédek könyve: „Fiam! Ügyelj szavaimra, nyisd meg füleidet igémnek” (Péld. 4,20). Mintha ezt zengené és hirdetné az isteni Ige! zúgó emberforgatag közepette Istenre figyelj, ember! – Most azután kérdezhethetném: mit suttog azután az Isten? A felelet az lehetne: légy hangszórója az Atyának, aki az örök élet birtoklására hívott tégedet! Ezek alapján így áll elem a feladatot kereső kérdés: hogyan teljesítem Uram, Atyám parancsát?

1. Az Úr igéjének hirdetője leszek.

János próféta alakja áll előttünk, aki magát a pusztában kiáltó szavának mondja: „Ő az, akit Izaiás próféta említ, amikor így szól: „A pusztában kiáltónak ez a szava: Készítsétek elő az Úr útját!” (Mt 3,3). – Hogyan álljak én is a próféták közé?

a) Szóval és beszéddel hirdetve az igét... Azzal a hanggal, amely igazi erejét a lélek meggyőződéséből meríti. – Hitem és értelmem ereje legyen csengő hangom őstelevénye. – Mi legyen ez a meggyőződés? Az a felsőbbrendű hit, amely **eredetben** isteninek, **fejlődésben** isteninek és **végkifejlődésben** isteninek tekinti a föld zarándokát (életoptimizmus – „euangelium”!)

b) De döntőbb: étellel hirdessem az isteni életet! – Mi az emberi életnek **alapvonala**? – Lehet **földre gravitáló**. Mégpedig azért, mert: „Az első ember a földből való, földi” (1Kor 15,47). De lehet – **égbe emelkedő**. Mégpedig azért, mert: „...a második mennyből való (mennyei)” (1Kor. 15,47). Ez röviden annyit jelent: földön dolgozó, égben kibontakozást váró... De földi munkád is egek felé törjön, hogy megvalósíthasd a Bölcs szavát: „Teljes életedben szeresd az Istent, és kiálts hozzá, hogy megmentsen!” (Sir. 13,18). – Mi tehát az én első kötelességem? Beállni az Urat hirdetők közé, hogy ez a hír járja életmről: íme: **az igehirdető ember!**

2. Éljem az „Úr fiainak” életét.

Ez már több, mint az első. Mégpedig azért, mert **kegyelem** televényéből bontakozó egyéniség, szellemiség és az isteni természet alanyi értékesítése.

a) A földön marad ugyan a természetfeletti ember. **Itt** lélekszemmel lát és minden tevékenységnek indítója az isteni természet. – Róla így nyilatkozik az apostol: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17). Gondolhatod: milyen lendületes, könnyed, derűs az ilyen lélek. Szinte daloló a lelke és egek felé fordulva így ujjong fenséges öntudatban: „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldötte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya” (Gal. 4,6).

b) De égben éli teljes életét az isteni ember. – A tökéletes virágba bontakozás az örök élet világában pompázik. Reánk is vonatkozhat ez a gyönyörű szentírás szöveg: „A szolga nem marad mindig a házban, de a fiú mindig ott marad” (Jn 8,35). Ha pedig hozzáteszed a Mester ígését, mely így szól: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – akkor kicsordul ajkamon az apostol boldogító szava „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Isten szava téged is ilyen szolgálatra hív. Vállalkozzál erre – egész életeddel! Nem papi, hanem isteni, emberi hivatás ez! Ha vállalkozol reá, akkor benned is megszületett a Krisztus!

4. beszéd: **Az Úr ígéje – végnélküli ember életigéje** (Erkölcsi beszéd: Hogyan készülök Krisztus fogadására?)

Bev.: Legritkább evangéliumi szöveg foglal össze annyi történelmi adatot, mint a mai... Kemény szavai az Üdvözítő követének megérkezését hirdetik. Szinte azt kiáltja: **a kapunál az Úr!** Az idő teljessége elérkezett és a Messiás követe beköszöntött. – És a **te lelkedben** kopogtat-e már a követ?

1. Kopogtatott-e bűnbánat kegyelmével?

Az Istenhez térés harsonája, az isteni követ munkája: „Abban az időben föllépett Keresztelő János és Júdea pusztájában ezt hirdette: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,1-2). Ha ezt hallod: akkor tudd, itt a követ! – Mit tesz veled?

a) Felszólít, hogy térj vissza a bűnös útról. „Elhagyták az egyenes utat és eltévedtek” (2Pét. 2,15). Azokat, mint tévelygő bárányokat hazavárja, sőt hazaviszi a jó Pásztor. Az isteni tanítás szava így hangoskodik: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2). A jóakarató tanács pedig így figyelmeztet: „Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcsét!” (Mt 3,8). Azért szól, hogy még a földi életben jelentkezék a szeretettel megbocsátó Bíró, hogy így bocsánatot véve jelenjék meg lelked az utolsó napon.

b) Követted szavát és megjártad a tisztulás útját, hallgatva belső törődöttséget éreztél. Megoldódott a lelked, mert vigasztal az isteni ige. Érezted ennek a vigasztaló igének bűvös erejét: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösökért, hogy megtérjenek” (Lk 5,32). Bűnök vallomását tetted és a bocsánat vétele után új életet kezdted... Íme: bebocsátottad a bűnbánat isteni követét.

2. Utat készítéssel az Üdvözítőnek a lélekvirágba szökkenés kegyelmével.

A követ bebocsátást kér, hogy Urának üzenetét tolmácsolja. Szinte természetes, hogy **Urának útját** készíti elő. A bűnbánatot hirdető követünk így köszöntött be: „Készítsétek elő az Úr útját!” (Lk 3,4).

a) Jön az Üdvözítő! – Nincs társadalmi kaszt, nemzeti elkülönülés. Ő az igazaké és a bűnösöké.

Minden lélek kapuján kopogtat. – Hogyan? Az Írás így írja le ezt a fenséges jelenséget: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és velem étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). – Ha azután színezve akarod érteni ezt a gyönyörű igazságot, akkor a gyermekfantázia lélekhangok csendülésében, angyalok énekében, dicsfényben várja... A felnőtt ember elmerengve mondja: „Mekkora a mélysége Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának! Mily megfoghatatlanok szándékai, mily kifürkészhetetlenek útjai!” (Róm. 11,33). Így azután titokzatos formákban várja...

b) Otthont adtál neki. És ha szabad és tiszta az út, akkor dalod így köszönti Őt: „Tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7). Így azután szentéllé lesz a lelked, olyan szentéllé, ahol az Úr lakik. Szinte azt mondom: Frigyszekrény! Olyan, mint az Ószövetség szent szövege mondja: „...egy sátor, amelynek elő részében ott állt a gyertyatartó, az asztal és a fölajánlott kenyér. Ezt szentélynek nevezték. A második függöny mögött állt az a sátor, melyet Szentek Szentjének nevezték” (Zsid. 9,2-3). – De tovább megyek mondván: oltárszekrény lesz a lelked. Most az Oltáriszentségre gondolok, amely mint szent és látható jel az égi Mester valóságos jelenlétét hirdeti. – Íme! Ő benned lakik és így lakója az embernek. Igazolódik az egyéni életedben az apostol szent ígérete: „A trón felől harsány hangot hallottam: „Nézd, ez Isten hajléka az emberek között! Ő velük fog lakni, azok pedig az ő népe lesznek, és maga Isten lesz velük” (Jel. 21,3).

Bef.: A követ után jön az Úr! A királyok Királya! Őt fogadva az eget zárod magadba. Ennek gondolatától is megdöbben az ember, de ennek valóságától – Isten végtelen szeretete miatt – örökké boldog az ember.

*

III. beszédlánc címe: Keresem az Istent

Ez a beszédlánc azt a gondolatot fejtegeti: az Isten keresés egyik módja: állomásokon keresem az Istent... Itt a jelkép: az **állomás**.

1. beszéd: **A fény vakítja a tiszta látást** (Dogmatikus beszéd: Istenhez vezet a világ)

Bev.: Első állomás: a nagy világ. Innen indulva keresem az Istent. – A túl erős fényforrás vakká tesz... De a **műveken át** észlelhető a Művész... Istent is találok, de el is veszthetem...

1. A világ teremtmény jellege elvezet Istenhez.

Okát, célját, rendjét keresve Istenhez jutok. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,19-20).

2. De a világ színes pompája könnyen elvezet Istentől.

Túlzottan reátámaszkodnak és élvezik... Istentől elfordulnak.

Bef.: Kereső kérdezősködésemre: Istenhez irányít a világ! (Oknyomozás!).

2. beszéd: **Keresem embertestvéreim között** (Dogmatikus beszéd: Istenhez vezet – ember vizsgálata)

Bev.: Második állomásom: az embertestvérek között és útján keresem Istent. Mivel ők is személyek, azért **ő képükön** indulva szeretném megtalálni az Istent.

1. Te vagy-e?

Keresztelő szt. Jánost is kérdezték: te vagy-e Krisztus? – A tudós, a művész, az életművész a hatalmas egy-egy villantás arra, **Akitől minden!** – Mindenki azt mondja: mi csak adományozottjai vagyunk!

2. Mást várjunk?

Igen! – Szellem az Isten! Tehát kicsoda Ő? Embertestvéreink életkincseinek adományozója. „Meg is teremté Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Sőt! „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ajándékait és ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Mit ad tehát?

a) Az igazat.

- b) A szépet.
- c) A jószágot.
- d) Az istenit.

Ezek azután kiverődve embertestvéreimen a személyes Istenhez vezetnek engem.

Bef.: De hol van Ő? – Talán csak a jók között? Mindenütt! De csak a szellemek világában érheti el az ember, mert Ő Szellem!

3. beszéd: **Vesd le a földi lélekterhet** (Dogmatikus beszéd: Istenhez vezet önmagam vizsgálata)

Bev.: Az Istent kereső zarándokutam harmadik állomása: **önmagam**. Kérdésem az lesz, mikor találok reá önmagamon át az égi Atyára? – Magamhoz közeledve lélekhangokat keresek... Ezek prófétai ajkon **csendültek**, majd lelkemben **visszhangzanak**. Olyat követelnek, amely betartása után – reátalálok az Istenre. – De mik ezek?

1. Tartások bűnbánatot.

- a) Vessétek el – a világ köntösét... (sz. János ruházata!)
- b) Vessétek el – a világ bűnös élvezeteit... (Venus barlang)...
- c) Szeressétek – a puszták magányát.
- d) Szeressétek – az önfegyelem keménységét.

Röviden: gondoljatok erre a leírásra: „János teveszőrből készült ruhát viselt, csípője körül pedig bőrvet; eledele sáska és vadméz volt” (Mt 3,4).

2. Közeleg a ti váltságok.

Ennek egyes mozzanatai azután így bontakoznak ki előttünk:

- a) Reátalálás.
- b) Birtoklás (lélek-lakónk).
- c) Hozzá hasonulás (istenivé leszünk!): „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

d) Hozzá érkezés (örökké vele maradunk!): „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ilyenné, isteni szemmel nézővé alakulni annyi, mint az égi Atyát boldogan megtalálni. Az egyéni Isten keresés útja: a bűnbánat útja. Istenbírásnak kegye – a tiszta élet áldozatossága.

4. beszéd: **A jóakaratók kereső útján** (Erkölcsi beszéd: Hol találják a jóakarató lelkek?)

Bev.: Végezetül odacsatlakozom a jóakarató hívők csoportjához... Ezek hol találják?

1. Történelemben.

- a) Események, történések gyökerén (Teremtő, Fenntartó, Gondviselő).
- b) A személyes megjelenés csodaéjszakáján.

2. Az élet tanulmányozásában.

Mit találnak ott a hitből élő lelkek?

- a) Az életet átjáró szellemet.
- b) A fejlődésre törő akaratot.
- c) A tevékenységet szolgáló isteni erőket.

3. A lélek tanulmányozásában.

És ott mit találnak ezek a lelkek?

- a) A vágyak vágyát.
- b) A törekvés végnélküliségét.
- c) Az Istenhez hasonulás gyönyörűségét.

Bef.: Valójában mit végeznek a jóakarató lelkek? Ezek Istent keresnek és Istenre találnak az ilyen keresés nyomán. Így azután boldog karácsony-est „fénylik” drága otthonotokban és lelketek szentélyében.

*

IV. beszédlánc címe: Kik találnak Krisztusra? – (1956)

1. beszéd: **Timore viventes**

Bev.: Initium sapientiam. Tehát – a félelem **csak** kezdet.

1. A bajtól rettegünk.

2. Az Úrhoz menekülünk.

Bef.: Ad te confugimus.

2. beszéd: **Quaerentes**

Bev.: De kicsoda az igazi Úrunk?

1. Életjeleit vizsgáljuk...

2. Hogy életsugárzását érezzük.

Bef.: Keressetek és találtok...

3. beszéd: **Poenitentiam agentes**

Bev.: De kicsoda a látó? rabbi...

1. Ismeri és tisztítja a ködös lelkeket.

2. Így tisztán látja a lelkünk értékeit.

Bef.: A tisztaszívűek meglátják az Istent (nézése: karácsonyi látás)...

4. beszéd: **Vocem audientes**

Bev.: Az egek melódiáját – pásztorok hallják...

1. Feszült legyen a lelked.

2. És angyalnépek isteni dalt zengenek.

Bef.: Ez lesz az Adventus öröme.

*

V. beszédlánc címe: Advent a jövő előkészítője

1. beszéd: **„Fontos”**

Bev.: Miért? Mert felelni kell kérdésekre...

1. Honnan jöttünk?

2. Hová megyünk?

2. beszéd: **Lehetséges**

Bev.: Miért?

1. Mert odajuttat az értelem (okok sora).

2. Vágyaink odatörnek („Isten fiai”).

Bef.: „Nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az minden hívőnek, elsősorban a zsidónak, aztán a pogánynak üdvösségére. Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,16-17).

3. beszéd: **Valóság**

Bev.: Miért?

1. Egész emberiség odajut.

a) Egyenesen...

b) Térő utakon...

2. Egész emberiség ott él!

Bef.: Mindenki tehát Advent beteljesülésének várományosa...

4. beszéd: **És mindenkit odasodró**

Bev.: Miért és hogyan?

1. A lélek vágya lendít.

2. Még akadályokon át is.

Bef.: Az atyai kebel vár...

*

VI. beszédlánc címe: **Advent népe**

(Elmondott Budapestben a szt. Erzsébet templomban 1958-ban)

1. beszéd: **A létet ismerni akaró, fényt váró...** (Gravitatio naturalis)

Bev.: Látni és érteni: ez a jövőbe néző ember első vágya. – De kérdezni lehet: vajon mi ennek az elérési módja? – „Úgy találtam tehát, hogy nem tehet jobbat az ember, mint hogy örvendezzék és élvezzen, míg élete tart.” (Préd. 3,12)...

1. Kutatni kell az élet rejtélyeit.

„Úgy, hogy megnyitod füledet a bölcsességnek, és szívedet az okosság megismerésére adod” (Péld. 2,2).

2. Hasznosítani kell az élet ismereteit.

És különösen az önértékeket. – „Hogy jó úton járj, és az igazak ösvényeit kövesd” (Péld. 2,20). De mindent mérséklettel: „s aki érintkezik ezzel a világgal, mintha nem érintkeznék vele, mert elmúlik a jelen” (1Kor. 7,31)...

Bef.: Ez a „föld ura ember”, ez a „földi advent” népe...

2. beszéd: **Az eget is ismerni akaró** (Elevatio supernaturalis)

Bev.: A „föld ura ember” – az „ég világát váró” isteni követ. – Hogyan keresi?

1. Lelkének őserije: ad superiora.

a) Erre utal az Írás: „Mivel azonban az volt a parancs, hogy hagyjátok meg annak, – vagyis a fának gyökértörzsét: országod megmarad számodra, ha elismerted az ég hatalmát” (Dán. 4,23).

b) Erre tör – az egek felé szárnyaló értelem.

2. Lelkének őslendülete: ad coelestia.

a) Ezt tanítja az Írás: „Szomjazza lelkem az erős, élő Istent: mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem?” (Zsolt. 41,3).

b) Ezt igényli – az élet!!

Bef.: Ez a szellem **adventje**. – Ha így gondolkodol és élsz, akkor reádöbbsz, hogy „Isten fia” vagy. „Ezáltal most megtudtam, hogy az Isten embere vagy s az Úr szava szájadban igazság” (3Kir. 17,24).

3. beszéd: **Az istenihez hasonulást váró...** (Elevatio divina)

Bev.: Tu quis eris? Ez a kérdés mered elénk is, ha értelmezni akarjuk magunkat. – Felel erre Carrel, felel erre Shakespeare, de felel erre az evangéliumi Mester.

1. Isten képe – a földön.

a) Az Írás első lapjain ezt mondja: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlénné lett az ember” (1Móz. 2,7). Az evangélista ezt írja: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

b) Örök tökéletesedést hirdet az értelem. Mégpedig úgy, hogy állandó előretöréssel, kulturális munkával szebbé alakítja a világot és tökéletesebbé teremti önmagát! Végül is: közeledik az „Istenképünk tökéletesítéséhez”!

2. Isten birtoklása – az égben.

a) Ezt már csak az ég taníthatja: „Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem” (Jn 11,26).

b) De ezt az értelmes ember örömmel elfogadja. Ennek oka pedig az, hogy **csak az életeredményért** érdemes élni! – Küzdés és harc az élet itt, végső értelme – a győzelem lehet. Ez a „mennyeek országának birtoklása”. Az az élet az igazi, amelyet így jellemez az Úr: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). – Ezért érdemes küzdeni!

4. beszéd: **Az Istenfiát áhítozottan fogadó...** (Perfectio aeterna)

Bev.: De csak segítő, megszentelő kegyelemmel telít-e az Ég? A történelmi „Advent” többet mond. Mit ad tehát nekünk az Úr?

1. Az Ég a földre szállt.

a) Az Ószövetség ígéri: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Az Újszövetség teljesíti. „Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtak pólýába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,11-12).

b) Az ember áhítozza és a valóságot örömmel fogadja.

2. A „föld” az Égbe száll...

a) Vágyakozó imával, ahogyan az evangélista mondja: „Keressétek (először) inkább az ő (Isten) országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

b) Végső kiteljesülésben. „Én örök életet adok nekik: Nem vesznek el soha és senki sem ragadja el őket a kezemből” (Jn 10,28).

Bef.: Ez a Karácsony csodája és az adventi várakozó ember áhítozásának beteljesülése.

*

VII. beszédlánc címe: **Készítsük el a felnőttek karácsonyfáját** (1957)

A beszédlánc tételének alapja röviden ismertetendő: a gyermekek karácsony-várása **ajándék-várás**, a felnőttek karácsony-várása pedig: **Krisztus-várás**. – Kérdés: hogyan készülhet erre az ember?

1. beszéd: **Az Isten szavának zúgó vihar** – vagy: **A Krisztus-várás indulója**

Bev.: Az emberi élet megítélésének zúgó hangja zendül, amikor a Krisztus-várók áhítatos lelkében a „**Rorate**” harangja csendül. Ellentétes hangok egybekavarodása ez; kérdezzük tehát: hogyan található meg ennek **harmonikus egybecsengése?**

1. Mi a vihar jellege?

Földi vihar ráz, tisztít és életre zsendít. És a lélek viharának mi a hivatása?

a) Felfigyeltet – az isteni erőkre. Ez timor? Igen! Félelem, de olyan, amely a bölcsesség kezdete (Péld. 4,7).

b) Feltisztít – az égiek észlelésére. Ez „párás gőzök és felhők” szétverése? Igen. De olyan, amely után erősebben pezsdül az élet.

c) Oda sodrít az igazi erők Eredőjéhez. Ez „útmutatás”? Igen. Szinte kényszerítő hódolásra az Isten előtt.

2. Mi a „Rorate” dallamának értéke?

A másik dal az egekből szálló melódia... Már észlelhető benne, hogy a „bölcsesség kezdete” indítja a lelkeket az egekbe.

a) Kirobbanó vágya lényege: erők Forrásától égi erőt kér **gyenge** emberi hangon. De ez a gyenge hang egekig erő.

b) A hang útján az egek felé emelkedik a lélek is. Tárt karok ezek, csodásan erősek: egeket, földeket elbírók és birtoklók („Atlasz-karok”).

c) Egekből váró az ember. Szellemi tartályként tárul, mert a szellem az égi Atyának egyenesen szellemi lényegű kegyeit várja. „Többet az égből, mert kevés nekünk a föld!”

Bef.: És hol az egybecsengés? A **zúgó vihar** figyelmeztet, hogy **beszédes** legyen az isteni dallam. **Szálljon az égbe** az ember, és áldással **szálljon vissza** a földre az Isten! – Így tehát **indítást** hoz a zúgó

vihar! **Emberlelkeket figyelmeztet**, hogy Istent keressen! – Ez a felnőttek karácsonyfa-állításának **első lépése**.

2. beszéd: **A Krisztus-várás előkészülete**

Bev.:

1. Hajlik a térdünk (penitencia)...
2. És tisztul a lelkünk (purgo anima)...

Bef.:

3. beszéd: **A Krisztus-váróknak „átalakulása”**

Bev.:

1. Égi kegyelem harmatja indít (homo divinus).
2. Isten kegyelmének ereje átalakít (homo infinitus).

Bef.:

4. beszéd: **A Krisztus-várók Krisztus-vétele**

Bev.:

1. Mindenkinek született (natus est pro hominibus).
2. Nekem is született (natus est pro me).

Bef.: Ez a „lélekkivirágoztatott karácsonyfa”. És az ajándék? Krisztus-bírási!

*

– Egy variáns e fenti beszédlánchoz – pontokban:

1. beszéd: **A „bölcesség” megérzésének életjegye**

1. Félelmetes az Úr hangja.
2. És bölccsé válik az ember élete.

2. beszéd: **A földiektől való elfordulás életjegye**

1. Elhagyjuk a királyi otthont.
2. Hogy birtokoljuk az isteni otthont.

3. beszéd: **Az égiekhez fordulás életjegye**

1. Bűnbánat.
2. Kaputárás.

4. beszéd: **A tiszta látás égi életjegye**

1. Látom a betlehemi Kisdéd Istent.
2. És imádom az ég Urát.

*

VIII. beszédlánc címe: Ember, mit tartasz önmagadról?

(1958. Budapest, Csörsz u-i kápolna)

Általános bevezetésül Advent első vasárnap estéjén Izaiás próféta szavait idézem. Azokat a szavakat, amelyekben azért imádkozik, hogy csorduljon meg az ég és harmatozza az emberek megváltóját:

„Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat...” (Iz. 45,8). Valami módon azt érzem, hogy a próféta sóhaja azért tör az egek felé, hogy kifejezze az emberi léleknek legősibb vágyát, az Istennel való találkozás csodáját, és ennek nyomán leedsje a küszködők számára az ég biztató vigaszát. És amikor ezt hallom, akkor az a gondolat támad a lelkemben: kicsoda lehet az ember, hogy egek felé és fölé törő hangját meghallja az Isten? Milyen nagy valaki lehet az ember, ha kérni meri, hogy hozzá leereszkedjék az Isten? Milyen nagy valaki lehet az ember, ha fölfelé tör az Isten országába?... Milyen nagy valaki lehet az ember, akinek lélekszentélyében ez a hang csendül vissza: a világ fényei vagytok, az Isten fiai vagytok, egekből jöttetek, a földön éltek és egekbe törtök! – Éppen azért gondoltam azt, hogy nem volna talán céltalan, ha **a most következő négy adventi vasárnap estén** egyszerűen felvetnők Isten jelenlétében ezt a lélekbe törő igét: szólalj meg ember és mondj ítéletet önmagadról! Így is fogalmazhatnám: mondd meg, ember, Isten színe előtt, **mit tartasz te önmagadról?** – És ezt azért tartom nagyon fontosnak, mert **aki nagyot tart önmagáról**, az nagyra törő léssen; királyi léleknek tartja önmagát, tehát királyi életet igényel. Mert az is igaz: aki magát **senkivé** alacsonyítja, annak élete hulladék és törmelék, semmiség. – Legyen tehát a négy vasárnap kérdése: **mit tartasz te önmagadról; vagy mit kellene tartanod** önmagadról?

1. beszéd: Isten követei vagyunk

Bev.: Az első felelet így hangzanék: Isten követei vagyunk. – Legyen bevezetésünk az **angelus** latin szó, amely **követet** jelent. Minden isteni követ „angelus Domini”. Akár a teremtés tényére, akár a különös küldetésre gondolunk. Mivel pedig az ember Isten teremtménye és hivatással köszönt be a földi életbe, azért boldogan mondhatja önmagáról: én az Isten követe vagyok. – A kisgyermek az **angyalról** gondolkodik, és a mi lelkünk a **kisgyermeket is angyalnak** gondolja. De ebben az az igazság lappang, hogy a legszebb teremtett lényt **angyalnak** képzeljük, akinek szépsége Isten szépségének vetülete. Valójában tehát olyan „**angelus Dei**”, égi küldött az ember, aki **valamit hoz egekből**, aki **valamit a földön szór égiekből**. – Ez a két gondolat annyit akar jelenteni, hogy minden embernek úgy kell értékelnie önmagát, hogy nem csupán üres tarisznyát hordó, a véletlen, vagy a természet rendje folytán életbe beköszöntő élőlény, hanem olyan valaki, akinek küldetése egekből eredő, akinek küzdő területe a Terra bolygó, és akinek végső szent otthona Isten szent országa.

1. Életünk első ítélete ez legyen: **Isten küldöttje vagy, aki egek kincsét hordod a földön.**

Hogyan kell ezt érteni? – A tudományos viták és emberi ítélkezések ezerirányú elhajlást mutatnak. Sokszor csendül a vita ilyenformán is: vajon igaz-e, hogy a férfi a **lélekfénynek hordozója** és az aszszony pedig **csak egyszerű élettárs** szerepére vállalkozzék?... Mérlegeljük csak az **életűz** igazi értelmét és reá fogunk jönni, hogy a **világító** és **szeretetmelegséggel életet fakasztó** „élettüzek” **együttes** szent szerepet töltenek be Istenatyánknak embert teremtő élettervében. – A nagy vitában a magát a teremtésben elsőnek tudó Ádám azt mondaná: az „**élet koronája**”, a nagy mindenség tüze vagyok... Éva népe pedig ezt mondaná: a „**szeretet lelkének hordozója**” és az „**élet élő forrása**” vagyok. Ő, aki élettársul teremtetett. – Mindenestre igaznak látszik, hogy a koronánál nagyobb az **életet fakasztó** isteni ajándék. – A tudományos és egyetemes logika azt mondaná: vizsgálód eredettedet és állapítsd meg adományozott értékeidet, azután ítélkezzél. – Az életbe az Isten úgy küldi az embert, hogy villanó fény legyen a világ sötétjében; de olyan erőt is ad neki, hogy meleget szórjon, csodaerőt sugározzék az élet fejlesztésére. –Az emberiség elsejét, az Isten küldöttjét az Úr alkotta. Benne lobban a szellem tüze, belőle árad a szeretetnek csodás ereje.

a) Ha így nézzük az emberi életet, akkor rádöbbenünk arra is, hogy ennek az isteni követnek csodálatos lélektartalma, életkincstára vagyon. – Amíg a pici gyermek élet-sötétben jár és önmagának életét sem ismeri, addig nem ébredhet fel benne az önérték-keresés kincse és így ködös benne az Istentől adott **személyiség** ereje. Mikor azután a pici lélek öntudatra ébred, akkor már észreveszi, hogy ő is **fényt hoz a világba** és **szeretetet szór az életre**. – Hogy ez miben áll, azt minden egyes embernek önmagának kell megállapítania. Ha az Isten a nagy kincsosztó, akkor az ember isteni kincseket hordozó. Ha az Isten a nagy kincsosztó, akkor az ember feladatot olyan formában kapó, hogy az értéket **magában értékesítő**. – Reádöbben „isteni fény” jellegére és ápolja ezt a szent tüzet az öntökéletesítés csodás erőfeszítésével. – Figyeld csak a nagy természet példáját! Ez is égi kincseket hordozó, isteni törvényeket valósító, de sötét értelmetlenséggel csak magában hordozza az Isten törvényét; még Teremtője létehez sem tud eljutni, mert nem lobog benne az értelem tüze. Az ember – ezzel szemben – még a világ legkisebb mozzanatára is felébreszti és felvillantja a szellem égi fényét, hogy reá tekintve a nagy

teremtett világ titkaira, kutassa értelmét, élvezze szépségét és ezek fenségének megfelelően építse, alakítsa önmaga gyönyörűségét. Sőt az egész mindenségben felismeri azt a fényt is, hogy ez a nagy világ **lépcsőzet**; ezen haladva állandóan emelkedik az ember az örök élet szent „Jákob létráján” magához az Istenatya világa felé... – Ki vagy tehát, te, ember? **Olyan követ**, aki azt a lélekfényt hordozod, amely bevilágítja és értelmezi a nagy világot; de ezt olyanformán végzi a lelked, hogy az egész világot **lépcsővé teszed** az örök Atya megismerésére; ennek nyomán pedig arra képesít az Atya szeretete, hogy felfoghassad azt a kegyelmet is, amely tégedet az „Isten-fiúság” magaslatára emel.

b) De tovább kérdezhetnők: kicsoda ez az isteni ember? Olyan „szent isteni követ”, mondja a po-gány Tagore is, aki jelenlétével azt dalolja: „az Isten még mindig szereti a világot, mert új és új embert küld a földre”. Shakespeare adja Hamlet ajkára azt a szép mondatot, amely szerint angyal az ember, mert lélekszárnyaival eget ér a lélek... Az ugyan igaz, hogy a nagy írók szava csak visszhangszerű csengése annak az ősi hangnak, amelyet így csendít meg a Teremtő hangja: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7)... „a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1Móz. 1,27). – Ha ezzel a szemmel nézünk önmagunkra, akkor arra jutunk, hogy **követek vagyunk**, égből érkezve, a földön dolgozva és haza vágyakozva... Annak a krisztusi gyakorlati következtetése, hogy nem vagyunk számkivetett ivadéka Évának, nem Hágár nemzetség, sivatagban sátrak alatt tanyázó kitaszított nép, hanem olyan nemzedék, amely az égi Teremtő fiaként jelent meg a földön, hogy a nagy mindenséget szeretettel teltse és földi hivatásának teljesítése után az örök életben nyerje életének teljességét.

2. Ámde az isteni küldetésnek célját is ismerni kell; azért azt is le kell szögezni, hogy mint Isten követe, azért küldettél: **légy az Isten ajándékainak szórója és adakozó átnyújtója**.

A követek: nem üres tarisznyás nemzedék. „Asszony és férfi logikával” kezdve, nem az dönti el az élet kérdését, hogy melyikük az Isten elsőbrendű teremtménye. Ez csak elméleti vita. A lényeg az: az **emberpárt** az életeredeztetés csodás hatalmával ruházta fel a Mindenható és mindkettőre azt a feladatot is róttá, hogy szórja **mások világa felé** az Isten fényét és az Isten lényegét alkotó szeretet csodás melegét.

a) Úgy kell tudni gondolkodni, hogy a küldetésünk akkor teljesíti hivatását, ha bennünk lobbantott élettűzet, a lélektűzet más ember lelkében fel tudjuk lobbantani. Jól meg kell jegyezni, hogy a lélek tüze azért ég bennem, hogy magam melengetése mellett másokra is sugározza fénykévéjét. Örök és követelőző kérdés marad lelkünkben: vajon ebből a parázsból fel tudom-e lobbantani más ember lelkének ember- és Isten-szeretet „tűzét”? Régi és új liturgikus törvények szerint a nagyszombati szertartáson a szentelt tűzről lobbantják fel először a Krisztust jelképező „lumen Christi”-t, majd a gyertyaszálakat, később az örökmécsest, végül az új liturgia szerint minden hívő kezében gyertyák sorát... Ennek a jelentése, hogy az isteni követ azért hoz égből tüzet és égi lángot, hogy annak világító fényét szórja, melegét élvezze és azt más ember szívében is fellobbantsa. „És ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka alá...” (Mt 5,15). Sőt így is isteni és igaz a megállapítás: „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14). Éppen azért tartásotok feladatotoknak, hogy: amit fényben, melegségben Istenatyádtól kaptál, azt isteni követként szórd az embertestvérek közé.

b) Mennyit beszélnek arról, hogy a világot át kell alakítani, reformálni kell, mindent jobbá kell tenni... Nem szállnék szembe a feladattal, de módszertanilag az elméleti tanácsok és „huhogó” rémképkeltések helyett **tettek** tanácsolnék. Kalazanci szt. Józsefnek mondta valaki: meg kellene javítani a világot. Ez a nemes szent pedig azt mondta: ne készíts terveket! Én ajánlom neked az én **szegény barát** példámat. Én megreformálom önmagammat – lemondván a világ javairól; ha te is beállnál másik társnak, akkor már két reformált ember élne és fáradoznék a világban... A világ vándornépe angyalivá nemesednék, ha ezt a módszert követnék az emberek. – Ha tehát a te lelkedben élő isteni tüzet meglobbantod más ember szívében, ha a benned élő isteni kegyelem sugárzásával fellobbantod embertestvéred szívében, ha olyanná „teremted” őt is, hogy szeretettel legyen az emberekkel szemben, akkor **gyarapodik a fény**, szélesedik a csóva, világosodik az élet, melegszik a lélek és boldogabb lesz az ember. – Amikor Ruskin angol esztétát megkérdezték: mikor lesz legszebb ez a világ, akkor **nem** azt felelte: ha minden ember művész lenne... A felelete így szólt: a világ akkor éri el tökéletes szépségét, ha minden egyes ember **Isten fényévé** lép és a **szeretet melegével** világítva éli életét. Íme! Ezt szolgálj, és így életfeleletet adtál az Advent idején az ember lelkében csengő kérdésre: mit kell tartanod önmagadról, ember? A felelet tehát ez: olyan égi követ vagy, aki a szeretet tüzeit és melegét szórja a nagy világra.

Bef.: Befejezésül pedig azt kell kérdeznem: a hallottakból mit vigyünk haza magunkkal? – Ma nem

többet, mint az élet felkiáltójeként itt megrajzoltatott. Az élet felkiáltójel, amelyet Isten rajzolt az ember homlokára: **ismerd meg magadat ember, kinek küldött téged az Isten!** Ha azután felébred lelkünkben az a felséges tudat, hogy mi nem Isten tervéből előrobbanó élettani és pusztán anyagi teremtmények vagyunk, hanem **messzebből** jöttünk és szentebb hivatással éreztünk, akkor boldogan hirdetjük, hogy mi az **Isten országának fiai** vagyunk, mi az **Isten** szent személyének **képmásai** vagyunk... Mi lényegében a Szeretet, az élő Atya, a Szeretet kegyének hordozói vagyunk és ennek az égi tűznek lobbantói lehetünk. Amit Istentől vettünk, azt másokban is élővé teremthetjük... Mi tehát a Szeretnek hirdetői, sugárzói és végül is az emberek Istenhez emelői vagyunk. – Ennek az **öntudatnak** birtokában szárnyra kél az ember: nem érzi, hogy húzza a föld. Kicsi erő számára a gravitáció, mely a földhöz köt, de feltámadó benne ez a csodálatos isteni vonzás – gravitatio ad coelum –, amely az éghez ragad. Így azután megindul az az egek felé masírozó nagy embertömeg, emberzarándokok beláthatatlan nagy serege, amelynek ajkán felcsendül az olasz lélek himnuszának fenséges akkordja: „mi az Istent akarjuk...” Az igazi emberáradat menetel... közben a szóró gesztus lendületével mindenki osztja, amit önmaga az égből szerzett... Ez a menetelés pedig az örök Szeretet hadseregének felvonulása... Ez a diadalmas életet élő emberek felvonulása... Olyan hatalmas és diadalba törekvő, amelynek ütemét Krisztus diktálja, amelynek vezérszerepét a Mester tölti be, és amely után a „hazaérkezőt” az égi Atya kitárt karja várja. Ennek az „életmenetnek” győzelmes útján a boldog emberiség menetel, és a hazaérő kapunyitásokor az angyali karok zengik: „Tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (23. Zsolt.7).

2. beszéd:

3. beszéd:

4. beszéd:

* *

– Végül csak /**tétel/** címekeket adunk. Ilyen indulással is egybefogható a négy vasárnap:

I. beszédlánc címe: A Krisztust váró nemzedék

1. beszéd: **Krisztust váró – a bűnös ember**

2. beszéd: **Krisztust váró –a küzdő ember**

3. beszéd: **Krisztust váró – a tökéletesedő ember**

4. beszéd: **Krisztust váró – a tiszta ember**

*

II. beszédlánc címe: A Krisztust várók célja

1. beszéd: **Várom a Krisztust – hogy lelkem felé fordulhasson**

2. beszéd: **Várom a Krisztust – hogy tanítson**

3. beszéd: **Várom a Krisztust – hogy megszenteljen**

4. beszéd: **Várom a Krisztust – hogy Hozzá hazavezessen**

*

III. beszédlánc címe: A Krisztust várók öröme

1. beszéd: **A remény öröme**
2. beszéd: **A felcsillanó jelek öröme**
3. beszéd: **Az előhírnök érkezésének öröme**
4. beszéd: **Az idők teljességének öröme**

* * *